משנה · אחרונים · רש״ש · סדר מועד

# רש״ש על משנה ביצה

רבי שמואל שטראשון [הרש"ש]

**ספריית אור ברסלב** · or-breslev.co.il

# רש״ש על משנה ביצה

רבי שמואל שטראשון [הרש"ש]

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/רשש-על-משנה-ביצה/
הקובץ נוצר ב־16 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611161024 של הספרייה.

# תוכן העניינים

**פרק א** ..... 4
משנה א ..... 4
משנה ג ..... 4
משנה ו ..... 4
משנה ח ..... 5
משנה ט ..... 5
משנה י ..... 5
**פרק ב** ..... 5
משנה א ..... 5
משנה ה ..... 6
משנה ח ..... 6
משנה י ..... 7
**פרק ג** ..... 7
משנה ד ..... 7
משנה ו ..... 7
**פרק ד** ..... 7
משנה א ..... 7
משנה ז ..... 7
**פרק ה** ..... 8
משנה א ..... 8
משנה ב ..... 8
משנה ג ..... 9
משנה ה ..... 9

# פרק א

## משנה א

**ברע"ב ד"ה שאור בכזית כו' ולכתוב חמץ כו' אלא ש"מ שיעורו ש"ז לא כשיעורו ש"ז.** ואין להקשות מדוע לא נימא דאתי לגופיה לומר לך דאף בפחות מכזית ונאמר דשיעורו כשעורה כעצם המת או כעדשה דטומאת שרץ די"ל כיון דכתב רחמנא שאור לא ימצא כו' כי כל אוכל כו' משמע דשיעורו כמו שיעור אכילה דאשכחן באיזה מקום. ועי' בתוס' יומא (ע"ט ב') ד"ה לומר ובמ"ש בסמוך:

**שם לענין אכילה כ"ע ל"פ כו'.** פי' דבאכילה לא כתיב לא אזהרה ולא עונש בשאור רק דילפינן מחמץ ודברי התוי"ט בזה מגומגמין:

**בתוי"ט ד"ה וחמץ כו'** כפי' רש"י והתוס' אך אין זה אלא לרב זביד דשם דלמד מכאן שיעורא דכותבת דיוה"כ אבל לפי מה שדחה שם הש"ס ראייתו צריכין אנו לטעמא שכתבו התוס' שם ד"ה לומר ואולי ס"ל ז"ל דכיון דמ"מ מסיק הש"ס התם כר"ז ממתני' דברכות תו ל"צ למימר דכותבת דהכא בבינונית ונצטרך לדחוקי בטעמא כמ"ש התוס' שם אלא דהכא נמי בגסה וכדר"ז וממילא הטעם מורווח כמ"ש כאן ולפמש"כ התוי"ט כאן ע"ש לא צריכנא להדוחק דתוס' שם אפי' למאי דדחי דר"ז די"ל דהכוונה דב"ש פליגי אף ביוה"כ ומשערי גם שם בבינונית ותימה על התוי"ט שלא העיר מדברי התוס' דשם ועוד הא דמשמע מדבריו דוכגרעינתה הוא תוספת על הכותבת לא כן כתב שם בעצמו בשם התוס' והר"ן. ועוד דשביק לאיסתפוקי אי מיירי ב"ש בבינונית או בגסה ועוד דלא מייתי הא דר"ז ודדחי ליה כנ"ל:

## משנה ג

**ברע"ב בד"ה אין מוליכין.** הכא שרי משום שמחת יו"ט. [נ"ב הרע"ב נמשך אחר הרמב"ם בפי' המשנה וכ"פ בס' היד בפ"ה מהל' יו"ט ה"ד. וע"ש בנו"כ. וחידוש על התוי"ט שלא העיר ע"ז. מהגרמ"ש]:

## משנה ו

**בתוי"ט ד"ה אין מוליכין כו' ומתנות אף הן הרמתן כו' ואע"פ שאין טובלין כו' רש"י.** לכאורה אדרבה לפי שאין טובלין ומותר לאכול הבשר קודם הפרשתן לכן מותר להרימם דאין זה שום תיקון וכמו דפריך לעיל (ט') גבי חלה לימא פליגא דשמואל כו' ע"ש ובפירושו ולזאת אפי' נשחטה מעיו"ט שרי להפרישם ביו"ט וכדאיתא בגמ' ולכן מה שמסיים משום גזירה דאין מגביהין אותם תמוה. אח"ז ראיתי בהגהות הב"ח שמגיה דא"מ תרומה ולפמש"כ מדויק שפיר מה דסיימו ב"ה תאמרו במתנות שזכאי בהרמתן

דשבקי לחלה ברת זוגיה משום דמלתא פסיקא קאמרי דמתנות לעולם מרימין משא"כ חלה דאם נגמרה הלישה מעיו"ט לכ"ע אין מרימין אפי' לרבה לעיל (ט') כמו שהביאו התוס' שם בשם הירושלמי וכן ב"ש נקטי בסוף דבריהם מתנות לרבותא וכן בברייתא לקמן ורש"י שכתב שם בד"ה על המתנות וה"ה לחלה כו' לשיטתו לעיל (ט') דלא שמיע ליה הא דירושלמי:

### משנה ח

**בתורע"א אות ה' קשה איך הותר כו' הא הוי מוקצה כו'**. ותימה שנעלם מכ"ת התוס' בשבת (קמ"ב ב') דכיון דאוכל מרובה עה"פ כדמוקי לה רשב"ג בטלה ברוב ליטלה מן האוכל ולזורקה ועי' לעיל (ג' ב') תד"ה אבל:

### משנה ט

**בתוי"ט ד"ה אבל כו' מידי דהוה אשחיקת מלח דודאי היא תולדה דטוחן ככל שחיקת תבלין כו'** עי' מש"כ לעיל בגמ' (ז' ב') ותראה ששגה בזה ועי' בפ"א דמע"ש מ"ג בתוי"ט ובתור"ע אות ד':

### משנה י

**בתורע"א אות ח' כו' אבל באמת כו' דברי התוי"ט תמוהים כו'**. נ"ל דלק"מ דהא לקמן (ר"ד י"ח) דא"ר טעמא דאין מטבילין כלים שמא יעבירנו ד"א ברה"ר וגזירה יו"ט אטו שבת. והר"ש שם פסק כוותיה וע"ש בתד"ה גזירה ובשבת (קכ"ד) והא בקעת דביו"ט דבר שמלאכתו להיתר כו' כיון דבשבת כו' גזירה יו"ט אטו שבת:

## פרק ב

### משנה א

**במשנה ואם הותיר הותיר לשבת**. עי' לקמן (י"ז) דגם לכתחלה שרי להוסיף אף שא"צ אלא לחתיכה אחת ואפי' מיו"ט לחבירו דהב' ספק חול וברש"י שם ע"ב ד"ה שלא יערים כתב דאפי' לחול שרי ואולי יכוון כאן דאפי' הותיר כולו אח"כ שלא טעם ממנו מאומה אין בכך כלום הואיל דבתחלת בישולו כיון בלא הערמה לאכול מקצתו ועי' ט"ז סי' תקכ"ז סק"כ. או יל"פ האי ואם כמו ואפי' כמש"כ בברכות (ל"ד) בס"ד ובהשמטות בסוף שבת (ועי' תל"ע חלק ה' מאמר ג' פ"ג בשמוש הה' דמלת אם) וכפל דהותיר הותיר מורה דאפי' טובא (ע"ש מאמר א' רפ"ד) ועי' ב"מ (ל"א) וכן יל"פ הלשון דואם נתרפא נתרפא דפי"ד דשבת מ"ד ודסוף פכ"ב ור"ל ואף דנתרפא יפה יפה:

**שם ושוין כו' שהן ב"ת**. לכאורה הלשון תמוה דהכי פליגי במה נקרא ב"ת ואולי אתא לאפוקי מרשב"א לקמן (י"ז ב') דאמר דפליגי בזה אם הם ב"ת ובפשוט י"ל דה"ק ושוין בדג כו' דמערבין ביה ואמר הטעם מפני שהן ב"ת:

**בתוי"ט ד"ה אכלו כו' וז"ל רש"י אכלו או שאבד קודם שבשל כ"צ שבת**. לולא דמסתפינא הייתי אומר דלטעמא דרבא כדי שיברור כו' אם נאכל העירוב אחר שסעד סעודת יו"ט מותר לבשל בתחלה לשבת דתו לא שייך שמא יכלה הכל ליו"ט ונ"מ לדינא דבמרדכי כ' שסמך ר"ש על הא דרבא פ"א דשכח ול"ע והניח ע"ת ביו"ט כו' הביאו הב"י ססי' תקכ"ז ע"ש:

[**בתו"ח בד"ה ובשו"ע סי' תקכ"ז פסק כו' וכן פסק הרמב"ם והטור**. נ"ב כן העיר התוי"ט ד"ה ואם שייר. מהגרמ"ש]:

## משנה ה

**ברע"ב ד"ה לא יחם כו' כ"כ רש"י**. לכאורה מדוע לא פי' משום בישול ונ"ל דבא ליישב קושיית התור"ע לרבה לעיל (י"ב) דמשמע דס"ל דגם לב"ה לא אמרי' מתוך א"כ מ"ט קשרו הכא לכן שכל לפרש דכאן לא איירי אלא באיסור הבערה ודומיא דמדורה (ודיקא נמי דקתני לא יחם דמשמע רק להפיג צינתן וכדרך שמפשירין קצת לרחיצת רגלים ולשתיה. ועי' בפ' כירה מ' ב') ובהבערה איכא נמי מיעוטא ביום השבת בר"פ ויקהל ודרשי' ליה למעוטי יו"ט כדאמר שם לענין הוצאה וכמ"ש הה"מ בפ"א מהל' יו"ט ה"ד ובירושלמי בפ' משילין סוף הל"ב דריש כן להדיא ומסיק שם ע"ז תנינן תמן ב"ש אוסרין וב"ה מתירין (הביאו הרא"ש לקמן סי' כ"ב והה"מ שם) ויל"פ דר"ל הא פלוגתא דלא יחם כו' דמשנתינו או דמדורה דברייתא ודלא כהה"מ שם (והאחרונים שנמשכו אחריו) דקאי על פלוגתתם בהוצאת קטן כו' עוד י"ל דב"ה סברי הבערה ללאו יצאת עי' פסחים (ה' ב') תד"ה לחלק ולקמן (כ"ג) ד"ה ע"ג חרס ור"נ יאמר דל"נ ב"ש וכ"ה בדבר זה:

## משנה ח

**במשנה פרתו יוצאה כו'**. עתוי"ט סד"ה ביו"ט שכתב בשם הב"י דשביתת בהמתו הויא בלאו. וכ"כ רש"י והר"ן בע"ז (ט"ו) אבל התוס' בריש פ' במה בהמה כתב דשביתת בהמה אין בה אלא איסור עשה למען ינוח כו' וכ"כ הרמב"ם בריש פ"כ ועי"ש במ"מ. ואולי לזה כוונו התוס' במש"כ דמחמר חמיר טפי. ועי' בר"ן:

### משנה י

**בתוי"ט ד"ה ואינה נגררת**. ותמיהני למה להו לפרושי הכי כו' [נ"ב תמיהני עליו. הרי כן מפורש בגמ' (כ"ג ב') אימא סיפא רי"א אין הכל (אצל הכלים) נגררין בשבת חוץ כו'. מהגרמ"ש]:

## פרק ג

### משנה ד

**במשנה רש"א כל שאין מומו ניכר מבעו"י כו'**. היינו דלא איתחזי לחכם כדמפרש בגמ' הא חזי ליה חכם אע"ג שלא התירו עדיין שרי כעובדי דר' אמי ורבא לקמן (כ"ז) ולפמש"כ הת"י בשבת (מ"ו ב') בתד"ה התם אם הו"ל מבעו"י מום מובהק דניתר ע"י ג' בני הכנסת שרי אפי' לא חזו ליה:

### משנה ו

**במשנה ושוחטין ומחלקין ביניהם**. מפירש"י משמע דגריס ושוחט כדלקמן (ס"ד כ"ח) במשנה ואו קתני או דנמנין מעיו"ט או דמחלק ביניהן בלא פיסוק דמים כלל וע"ז שייל בגמ' היכי עביד:

[**ברע"ב ד"ה שוקל אדם בשר**. מותר לשקול כנגד הכלי כו' ולמחר כו' נ"ב עי' בחידושי מהר"ם לובלין. מהגרמ"ש]:

## פרק ד

### משנה א

**ברע"ב ד"ה ומתחילין בערמת התבן כו' דלית ליה להאי תנא מוקצה**. מפרש למתני' כל"ק אבל הרי"ף וכן בפי' הרמב"ם פי' כל"ב וכן מסתבר דהא מתני' דאין מבקעין כו' אתאן לר"י עי' בריש מכילתין ולקמן (ל"א ב') תד"ה ונפחת. לפמש"כ בר"מ בתד"ה גבי יש לקיים פי' הר"ב:

[**בתוי"ט ד"ה בידו**. לא ידענא אמאי שני בלישנא כו' נ"ב עי' בס' בני שמואל (עדאוי). מהגרמ"ש]:

### משנה ז

**ברע"ב ד"ה ערב שבת כו' ואין רגילין לעשרן כו'** איסורא נמי איכא (ספ"א דתרומות):

**בתוי"ט ד"ה ועוד אר"א כו' תירצו התוס' כו' ותמיהני כו'**. וכן המהרש"א בעירובין שם כ' דדבריהם דהכא מגומגמין. ול"נ ליישבם דהא מוכח בדבריהם שם ד"ה אילימא דהא

דסוכה דאר"א מי שלא אכל כו' הויא קולא דיש לו תשלומין ולכן הוקשה להם הכא לתירוץ ר"ת דבקולא משום כח דהתירא (כ"כ שם) שייך למתני ועוד אף דאפקינהו במילי אחריני א"כ מאי מקשה שם מסוכה ואהא תירצו דהתם הוי חדא לחומרא ונכון בעז"ה:

## פרק ה

### משנה א

**במשנה ולא מייבמין**. הקשו המחברים דמאי איריא ביו"ט משום שמא יכתוב אפי' בחוה"מ תנן במו"ק (ח' ב') דא"מ מפני ששמחה היא לו והט"א בחגיגה (ח' ב') תירץ דנ"מ לליל יו"ט הראשון דאין נוהג בו מצות שמחה וכ"ע הב"א שסותר א"ע למה שכתב בתשובה דגם בה חייב בשמחה מדרבנן מיהא ונעלם ממנו מש"כ הד"מ באו"ח סי' תרצ"ו בשם הכלבו צ"ע אי נושאים בפורים כו' א"ד דל"א אלא רגלים שהוא דאורייתא כו' והד"מ הכריע להתירא ע"ש וא"כ ה"ה ליל יו"ט א' אם לא מה"ט ועמש"כ בחגיגה בישוב קושיית המחברים בס"ד:

**ברע"ב ד"ה ולא מחרימין כו**'. וסתם חרמים לב"ה וכ"כ רש"י והר"ן ותמה עליהם התוי"ט שפי' דלא כחכמים פ"ח דערכין וע"ש ונראה דדחקי לפרש כן דאי לכהנים מאי מצוה איכא (עי' תוי"ט שם במ"ד ד"ה מה אם לגבוה מש"כ בשם התוס'). ועי' בגמ' דערכין שם דרב פסק כריב"ב דסתם חרמים לב"ה וכן ר"י שם ובאמת תמה הכ"מ על הרמב"ם שפסק כחכמים. והתוי"ט הביאו שם והנך רואה שאגב שיטפיה שכח גם ד"ע:

### משנה ב

**בתוי"ט ד"ה ולא מספקין כו' אכן נ"ל דבחנם כו' דמהיכי תיתי לחלק בין בחמתו לרצונו** ואני אומר יש ויש דהטעם דשמא יתקן כ"ש לא שייך לבחמתו ואשמעינן דלא פלוג והוא בעצמו כתב לקמן דלרצונו הוה כש"כ מחמתו ואי קשיא הא קשיא דהרי"ף והרא"ש בשלהי עירובין הביאו הירושלמי דאוסר כל משמיעי קול ודחוהו מהלכה מפני גמרתנו דא"ר ל"א אלא קול של שיר וא"כ בחמתו נמי לישתרי ודע דגירסת הירושלמי מספקין קודם למטפחין כמש"כ התוי"ט וכ"ה גי' הרי"ף והרא"ש וכן בגמרתנו בשבת ומש"כ התוי"ט ראיה דמטפחין כף על כף מקרא דויכו כף ע"ש משם א"ר דהוה על כף יותר ה"ל להביא קרא דיחזקאל (כ"א י"ט) והך כף אל כף דתרגם יונתן ג"כ וטפח:

[בתוס' רע"א אות ל"ג ד"ה ולמקצת פוסקים. נ"ב עי' מש"כ במגילה פ"א אות ז'. מהגרמ"ש]:

## משנה ג

**במשנה כלים המיוחדין לא' מן האחין כו'**. עמש"כ בזה בגמ' יומא (י"א ב') בס"ד:

## משנה ה

**בתוי"ט ד"ה כרגלי הממלא כו' פי' הר"ב כו' דתחומין דרבנן ובדרבנן קי"ל די"ב**. עי' ש"א תשובה צ' ותראה שהתוי"ט שגה במחכ"ת:

[**בתורע"א אות ל"ו ד"ה לענ"ד הדין עם הב"י כו'** נ"ב כבר קדמו בזה השעה"מ פ"ה מהל' יו"ט הי"ד. מהגרמ"ש]: